

Wagner in Mali

Linda Polman

In Mali heette het landsbestuur onlangs het Russische huurlingenleger van de Wagner Group welkom. Wagner kenden we al van de Tsjetsjeense oorlog van 2014. De CEO van de groep is bewonderaar van de componist Wagner, schepper van *Der Ring des Nibelungen* en antisemit in hart en nieren. Zijn oog voor zijn eigenbelang was altijd messcherp: hij stond permanent in het krijt bij bankiers van Joodse afkomst en wilde ze het liefste dood hebben. Als Wagner iemand niet mocht, zou het wel een Jood zijn, of iemand die ten minste een Joodse moeder had.

In december 2021 namen de Wagner-huurlingen de basis Timboektoe over van het Franse regeringsleger. Dat had de stad sinds 2013 gevrijwaard van al-Qaida-gelieerde groepen en vond de Malinezen er inmiddels wel aan toe om de eigen militaire boontjes weer te doppen. Zelf vonden ze van niet. Ze verzochten Wagner hen te trainen in het gebruik van nieuwe Russische wapens en kwamen overeen Wagner daarvoor in elk geval voor een deel in natura te betalen, in goud- en olieconcessies.

Zo gaan die dingen in Afrika. Nog steeds. Eerder was het de Sierraleonse dictator Valentine Strasser die huurlingen voor hun diensten betaalde in diamanten. Het was 1995. Strasser was 25 jaar oud toen hij de president van het land afzette. Een kinddictator. De huurlingen waren door de wol geverfde elitetroepen uit Zuid-Afrika. Het apartheidsregime was zojuist verslagen in de eerste democratische verkiezingen in het land en de ontslagen Zuid-Afrikaanse veiligheidstroepen zochten nieuw emplot, liefst in Afrikaanse burgeroorlogen.

Strasser kon hulp gebruiken. Hij werd belaagd door rebellen en zijn leger was prut. Ik zocht hem vijf jaar na zijn avontuur met de Zuid-Afrikanen op. Hij zat op een vloermatje voor het huis van zijn vader, onder een mangoboom. Hij vertelde hoe de Zuid-Afrikanen maar een week nodig hadden gehad om de rebellen uit de hoofdstad te verwijderen, en daarna een maand om hun Zuid-Afrikaanse broekzakken met diamanten te vullen. Daarna vertrokken ze.

Valentine Strasser bleef berooid achter. Binnen een mum werd hij afgezet door collega-militairen, die op hun beurt ook weer werden afgezet. Strasser sleet de rest van zijn dagen op dat matje onder die mangoboom. Hij droomde er nog altijd van om professioneel discodanser worden.

De Zuid-Afrikaanse huurlingen hadden tegen betaling van tropisch hardhout inmiddels kindsoldaten in Liberia getraind. Een van hen, Hendri Engelbracht, vertelde me dat hij daar nul gewetenswroeging over had. Kindsoldaten waren er altijd geweest, zei hij. De Kinderkruistocht van 1212 ging met vijftienduizend minderjarigen naar het Heilige Land, aangevoerd door veertienjarigen, dus ik moest niet zeuren.

Na Liberia hadden de Zuid-Afrikanen geklust in Irak en nog weer later in Afghanistan. De Wagner-huurlingen maakt het ook niet uit waar ze zitten. Ook in Mali zoeken ze eer noch glorie, laat staan een geweten. Het zijn gewoon transacties voor ze: katsjieng! en naar de volgende klus. ■

